

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 35

febrer-març 2007

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça (provisional):
Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
e-mail: espona@menta.net

Editorial

En un món globalitzat com el nostre, el peix gran es menja sempre el petit i això provoca que les persones, les empreses i les accions que es consideren importants a nivell local passin completament desapercebudes als ulls dels més grans. La Palma es troba arraconada a l'extrem nord-oriental d'una comarca no gaire ben tractada per les administracions públiques i, a més, força desconeguda. Per això tot el que s'hi faci pocs números té d'aconseguir ressò mediàtic i de ser considerat "valuós".

El dimecres 3 de gener, però, una personalitat local va ser reconeguda per la seua llarga trajectòria professional. Rossend Escolà va rebre el premi Sirga d'Or, que lliura biennalment el Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre a instàncies del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre. I d'aquest fet ens n'hauríem de sentir tots molt orgullosos, no només l'homenatjat.

En l'acte de lliurament, que va combinar tots els ingredients que es demanen a aquests actes –cerimònia, protocol, bon gust, emotivitat, gaudi, equilibri-, es van poder veure no només les autoritats comarcals pertinents, sinó també tota la família del Rossend, molts amics seus provinents dels pobles veïns, que, juntament amb altres amics i persones del poble, vam omplir el recinte de l'Església Romànica. El premi va tindre ressò mediàtic el dia posterior i també els dies previs, tot i que potser qui menys es va assabentar del que passava són aquells que més aviat ho haurien hagut de saber: els palmerols i palmeroles. Un guardó com aquest, que tan difícilment pot arribar als que som "marginals" (en l'aspecte geogràfic del terme), exigia un reconeixement no només dels de fora sinó també, i sobretot, dels de casa. Deu ser que ningú és profeta a la seua terra... El premi és seu, però també l'hauríem de considerar de tots.

Activitats

- Exposició "Les ermites de Montsant". Del 26 de febrer al 3 de març. Lloc: Arxiu Històric Municipal de Reus. Organitza: Parc Natural de la Serra de Montsant, amb la col·laboració de Carrutxa.
- Exposició "De l'Ebre a la mar, gent, paisatges i activitats". Teatre La Llanterna (Móra d'Ebre). Dies 4, 5, 11, 12, 18, 19, 25 i 26 de març, de 19 a 21 h. Organitza: Fundació Caixa Tarragona i La Llanterna Teatre Municipal.
- Concert de Jazz al Teatre L'Artesana, a càrrec de Jim Rotondi (Trompeta), Fabio Miano (Piano), Dimitri Frydanov (Contrabaix) i Esteve Pi (Bateria). Divendres, 16 de març. 22:30 h. Preu: 10€. Organitza: Ajuntament de Falset i Teatre L'Artesana.
- Travessa pel Montsant. Dia 17/03/07. Durada: de 9,30 h. matí a 4,30 h. tarda. Desnivell: 486 metres en total. Hores de caminar aproximades: 4. Organitza: CATSUD. Preu: 12€. Inclou: guiatge, comentaris, dossier i assegurança RC.
- Festa de les Cigonyes a la Reserva Natural de Sebes (Flix). Dia 25-03-2007. Organitza: Grup de Natura Freixe. Més informació: <http://www.tinet.org/~freixe/>

L'aigua contaminada

El mes de novembre del 2006, i per segona vegada en uns mesos, l'anterior va ser al juliol, a la Palma es va avisar la població que no es podia fer servir l'aigua de l'aixeta ni per beure ni per cuinar. Cada vegada es va buidar el dipòsit regulador dels Boscars i es va haver de netejar per garantir que l'aigua que hi tornaria a entrar no es tornés a contaminar per l'efecte residual.

El GEPEC –Grup d'Estudi i Protecció d'Ecosistemes del Camp- entitat de defensa de la natura i ecologista que actua a les comarques de Tarragona, n'informa a la seua web així: "L'entorn del riu Ebre es troba enverinat per herbicides d'ús agrícola".

Quan llegim el missatge que es transmet, trobem a faltar el rigor i la falta de fonament que acompanya quasi sempre tota la informació que ens arriba dels mitjans de comunicació. Però ara és encara més greu, ja que institucions amb aquest format alternatiu, que tenen tanta cura en tots els aspectes que implica la seua gestió, i que basen el seu component de transparència i credibilitat en el tractament asèptic, sense imposicions, i contrastació de la realitat que es vol transmetre, escriuen:

"L'herbicide que s'hi ha detectat és la **terbutilazina**, que s'utilitza per eliminar les males herbes als conreus d'olivera i cítrics. D'oliveres a la Palma n'hi ha, i moltes, així que podríem pensar (com a hipòtesi de treball) que l'aplicació dels herbicides al conreus del municipi ha contaminat el pou del qual s'abasten els seus habitants. Cal tenir present, a més, que l'aquífer contaminat de la Palma té continuïtat fins als aquífers de l'Ebre, passant per la Torre de l'Espanyol i Vinebre, i finalment tots els herbicides acaben al mateix lloc, al tram baix de l'Ebre i al Delta"

Troblem en falta una mica més d'anàlisi. Resulta que l'aigua que beu la Palma ve d'un pou a la vora del riu Montsant, un pou excavat a la roca i que rep aigua per filtració. Per damunt d'aquest pou només hi ha tres pobles que deixin anar els seus residus directes o indirectes al riu, entre els tres no sumen ni mil cinc-cents habitants. També s'ha de dir que el circuit de l'aigua que es consumeix no va ni cap a la Torre ni cap a Vinebre.

Anant a l'assumpte, no es pretén buscar la culpabilitat dels pobles que es troben per damunt de la captació, i en principi responsables de la contaminació, ja que si la Palma ocupés el lloc geogràfic de qualsevol dels tres, el que quedaria al lloc de la Palma tindria el mateix problema. El preocupant és que l'activitat d'una població tan reduïda sigui suficient per contaminar un riu com el Montsant.

La contaminació de l'aquífer no és culpa de la sequera que pugui agostar el riu, com abans passava, deixant-lo en condició de barranc, ja que després de l'embassament el cabdal ecològic està garantit. O potser sí. El que pot passar és que el cabal ecològic no sigui suficient per diluir els contaminants que el riu rep, que no sigui suficient per deixar els índexs de les anàlisis per davall del límit tolerable.

Als nostres pobles no es practica agricultura intensiva, es rega bàsicament olivers i, amb una extensió minsa, fruiters, i sembla que els efectes contaminants associats a aquests tipus d'explotació no ens haurien d'afectar. Però això passa i haurem de començar a pensar a fer alguna cosa més. Cal molta cura a l'hora de netejar les ensotadores i molta cura de no netejar-les en el lloc que no sigui adequat. Directament al riu no s'hauria de fer. S'hauria de tractar només quan és necessari i en la dosi adequada. Hem de fer cas dels consells dels experts i, sobretot, fer servir productes que no siguin residuals. Com és possible que l'administració permeti encara l'existència d'aquest tipus de components en productes fitosanitaris i la venda d'aquests productes?

Francesc Filella Cubells

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.